

آنها از قانون بیرون مانده‌اند

حمزه نوذری

جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

برای آنها فرقی نمی‌کند کدام دولت مستقر باشد؛ چه دولتی که خود را دولت خدمت‌بداند و چه دولتی که خدم و حشمش، آن را اعتدالی بنامند. آنها همان بیش از شش میلیون نفر نیروی کار بدون بیمه هستند. آنها فقط در آمار گاه به گاه دولت‌ها رویت‌پذیر می‌شوند. آمارهای که هم‌مقام‌های ارشد دولت‌های یازدهم و دوازدهم اعلام کردند و هم مقام اجرایی دولت سیزدهم از آن سخن گفت. چگونه دولتی می‌تواند از خدمت سخن بگوید یا مشی خود را اعتدالی بنامد در حالی که از اجرای قانون کار برای بیش از شش میلیون نفر ناتوان است. پیدایش و تثبیت نیروی کار بدون بیمه نشانه شکست دولت و بازار و حتی جامعه مدنی است. ما از اقلیتی کوچک خارج از قانون سخن نمی‌گوییم؛ از جمعیتی به اندازه یک کشور کوچک سخن می‌گوییم که از قانون کار و حق داشتن بیمه بیرون مانده‌اند. بنیامین، جامعه‌شناس مشهور آلمانی، از چنین وضعیتی به نام خشونت ناب یاد می‌کند. خشونت علیه مردمانی که بیرون از قانون مانده‌اند. چگونه است که دولت‌ها حق طبیعی و به رسمیت شناخته‌شده بیش از ۳۰ درصد کل نیروی کار را در نظر نگرفته و به آن واکنش نشان ن داده‌اند؟ با آمدن دولت‌های جدید نیز این مسئله حل نشده است. مسئله عجیب این است که میلیون‌ها نفر نیروی کار خارج از قانون کار و بیمه هستند اما افرادی که کار نمی‌کنند، می‌توانند بیمه بازنشستگی داشته باشند.

چگونه می‌توان از مردمانی که بیرون از قانون کار و بیمه قرار دارند و از قلم افتاده‌اند، در مسائل عمومی، مشارکت خواست. مگر وظیفه دولت‌ها این نیست که مردمان محروم از قانون کار و بیمه، سرخورده و ناکام‌مانده را با دادن حق و حقوقشان به متن جامعه برگردانند. وقتی گفته می‌شود راه فلان رئیس‌جمهور ادامه یابد، مگر در زمان دولت ایشان حداقل شش میلیون نیروی کار بیرون از قانون کار نداشته‌ایم. آنهایی که در زمان مسئولیت‌شان در دولت‌های قبلی میلیون‌ها نیروی کار را فراموش کرده بودند، امروز در مقام متخصصان و کارشناسان کارگروه تعیین وزیر قرار دارند. گاهی از تعلیق استادان یا معلمان سخن گفته می‌شود اما از تعلیق میلیون‌ها نیروی کار از قانون کار و بیمه غفلت می‌کنیم.

مردمان بیرون‌مانده از قانون کار و بیمه، علامت بیمارگونگی دولت‌ها و سیاست اجرایی است. مردمانی که توسط کارفرمایان و سرمایه‌داران از قانون کار اخراج شده‌اند و دولت‌های درممانه که فقط تعداد اخراج‌شدگان را اعلام می‌کنند. آیا نباید بر برخورداری از قانون کار و بیمه به منزله حقوق سلب‌ناشدنی نیروی کار بافشاری کرد. بهترین معیار برای تصمیم‌گیری درباره دولت و وزیر مناسب برای وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی آن است که بیرسیم چگونه مسئله جاماندگان از قانون کار و بیمه را حل خواهد کرد یا به چه سازوکاری از شمار آنها می‌کاهد. کسی که از شمول قانون کار بیرون مانده است، در معرض انواع و اقسام بهره‌کشی و خشونت قرار دارد. این افراد، پرانگنده شده‌اند و از سامان‌دهی خود محروم مانده‌اند و از ترس اخراج دم بزنی‌می‌آورند. دولت‌ها توانسته‌اند میلیون‌ها نفر نیروی کار را از داشتن حقوق مطرح‌شده در قانون کار و بیمه خاطر جمع‌کنند. آنهایی که مجبورند در بیرون از محدوده هر نوع قانون کار و بیمه مشغول به کار شوند، نظارگر شعار دولت‌ها در حمایت از محرومان هستند، گویی بیرون‌ماندن از قانون کار و بیمه محرومیت نیست.

بیش از صد سال است که از بهره‌مندی نیروی کار از بیمه و ساعت کار و… می‌گذرد و به مثابه حق طبیعی نیروی کار تلقی می‌شود اما در کشور بیش از ۳۰ درصد نیروی کار از این حق طبیعی محروم مانده‌اند و مجریان قانون سرخوشانه از کاهش آمار بی‌کاری سخن می‌گویند. اشتراک دولت‌ها در هر جهت‌گیری سیاسی در ناتوانی از احقاق حق میلیون‌ها نیروی کار بدون بیمه است. دولت‌هایی که می‌خواهند با ستم و تبعیض مبارزه کنند آیا اینها را ندیده‌اند؟ آیا شاید هم بیرون‌ماندن از قانون کار را ستم و تبعیض نمی‌دانند؟ بیرون‌ماندگان از قانون کار جای دوری نیستند، همین نزدیکی هستند. مثلا سری به مدارس غیردولتی بزنید. نمی‌توان از همبستگی اجتماعی، تمدن، دستاوردهای انسانی و خدمت سخن گفت تا زمانی که مردمان بی‌شماری بیرون از قانون کار و حق طبیعی‌شان وجود دارند. هرچه زودتر باید از راندن افراد بیشتری به شرایطی خارج از قانون معنات شود و اندешندگان را به شمول قانون بازگرداند. دولت به تنهایی نمی‌تواند از عهده چنین کاری برآید، با کمک‌گرفتن از جامعه مدنی و در ارتباط و تعامل مناسب با آن، این مهم محقق می‌شود.

	دوشنبه ۱ مرداد ۱۴۰۳
	۱۶ محرم ۱۴۴۶
	۲۲ جولای ۲۰۲۴
	سال بیست‌ویکم
	شماره ۴۸۸۴
	۲۰ هزار تومان
	۱۲ صفحه

روزنامه

در «شرق» امروز می‌خوانید:
بیانیه انجمن ققنوس (جمعیت حمایت از بیماران سوخته) در پی حادثه تأسف‌بار آتش‌سوزی در بیمارستان قائم • فسادستیزی در بهشت با دنده معکوس

تعلیق آب

شرق: قریب به دو دهه است که صحبت از بحران آب، پای ثابت موضع‌گیری‌های کارشناسان این حوزه است و گاه‌وبی‌گاه، رد پای این بحث‌ها، به رده‌های عالی حاکمیتی نیز کشیده می‌شود. از سوی دیگر، این ادعا نیز همواره وجود داشته که به‌لحاظ دانش و توانمندی اجرائی، کشور، می‌تواند برنامه یا برنامه‌هایی برای رفع این چالش‌تدوین و اجرا کند؛ برنامه‌هایی که مستمر تدوین و تصویب می‌شوند (از برنامه‌های پنج‌ساله توسعه تا اسناد مختلف در سطوح متفاوت)، اما در مرحله اجرا یا چالش مواجه‌اند. این پرسش برای مردم پیش آمده که با وجود ادعای داشتن دانش و برنامه، چرا در عمل، هیچ حرکت تحول‌آفرینی برای بهبود شرایط رخ نداده یا اگر حرکتی بوده، محدود به یک دایره جغرافیایی بوده و به کل کشور تعمیم پیدا نکرده است. از سوی دیگر، فضای تبلیغاتی پیش از چهاردهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری، به‌ویژه در بحث‌های اقتصادی میان کاندیداهای محترم،

پاداش ۲۴/۲ میلیاردتومانی در انتظار یزدانی

صفحه ۹

یک طلاهمه چیز را عوض می‌کند

پاداش ۲۴/۲ میلیاردتومانی در انتظار یزدانی

یادداشت

سخن‌گفتن از چشم‌انداز برای دولتی که قصد دارد به تصحیح مسیر توسعه‌کشور بپردازد، اگر از انتخاب مجریان سیاست‌ها مهم‌تر نباشد، مطمئنا کم‌اهمیت‌تر نیست. چشم‌انداز دولت از جمله ابزارها و امکانات راهبردی مجریان ارشد توسعه است. چشم‌انداز درست چارچوبی مفید و معیارهایی اساسی برای انتخاب مجریان در اختیار دولتمردان قرار می‌دهد. چشم‌انداز درست در شرایط متلاطم به اتخاذ جهت‌گیری مناسب کمک می‌کند و در شرایط رکود منبع الهام و انگیزه برای جامعه و مجریان سیاست‌های توسعه آن می‌شود. تصویر آینده تا حدی ذهنیت راهبران و اعضای دولت را درباره موقعیت کنونی و نقش خود در وضعیت مطلوب پیش‌رو نشان می‌دهد. اینها از جمله دلایلی است که اولویت تبیین چشم‌انداز درست را در این ایام برای راهبران دولت روشن‌تر می‌کند. در ادامه توضیح می‌دهم که «بیان» چشم‌انداز چگونه باید باشد و ارتباط آن با محتوای چشم‌انداز و تسهیل مشارکت بیشتر همه بخش‌ها در آینده چیست. قوه مجریه در سال‌های اخیر اساسا درگیر تغییر جهت‌گیری‌های کوتاه‌مدت بوده تا مسائل جاری کشور را بسامان کند. بی‌پایه نیست اگر ادعا کنیم که در مواردی که هدفی درست برای توسعه اتخاذ و بیان شده، دستگاه‌ها و بخش خصوصی انگیزه بیشتری برای پیشبرد آن داشته‌اند و در حل مسائل روزمره و کوتاه‌مدت هم موفق‌تر بوده‌اند. با ارائه چشم‌اندازهای درست در حقیقت مجریان، بخش خصوصی و جامعه تصویری از آینده همگانی در اختیار داشته‌اند که تبدیل به بخشی از اهداف ذهنی ایشان نیز شده بود. نکته اینجاست که این چشم‌اندازها همواره حدی از انتزاعی‌بودن، جاه‌طلبانه بودن و حتی دور از دسترس بودن داشته‌اند. اما بیان و انتقال درست آنها در شرایطی که مخاطبان کلیدی آن با هم اختلافات جدی دارند، ویژگی دیگری نیز دارد: ابهام. اختلافات

محمدتقی‌رمضان‌زاده*

سیاسی طبیعی‌اند ولی در شرایط کشور ما حادتر هستند و نقش ابهام در بیان چشم‌انداز را برجسته‌تر می‌کنند.

مدیریت ابهام در چشم‌انداز از ظرایف راهبری است. ابهام دربرگیرنده برداشت‌های متفاوت و گاهی متضاد است. هیچ‌کدام از این برداشت‌ها «درست‌ترین» یا «بی‌قیق‌ترین» برداشت نیستند و نمی‌توانند باشند. صاحبان این برداشت‌های غیرموافق اغلب آن‌قدر نفوذ دارند که می‌توانند قانونا یا عرفا برداشت خود را هرچند محدود پی بگیرند. اما مزیت مهم‌بودن تصویر آینده با انتزاعی‌بودن آن تقویت می‌شود. راهبران با استفاده از ابهام مناقشات را حل‌وفصل می‌کنند و برای اکثریت بخش‌ها امکان همکاری و هم‌افزایی فراهم می‌آورند. این مزیت مشروط به این است که چشم‌انداز به اندازه‌ای انتزاعی باشد که همه دست‌اندرکاران با حفظ اختلاف‌ها بتوانند آن را بپذیرند، حتی با برداشت مخصوص به خود. مدیریت این ابهام نیازمند تشخیص ابهام مضر و ابهام مفید در حالات مختلف است. مدیریت ابهام به

یادداشت

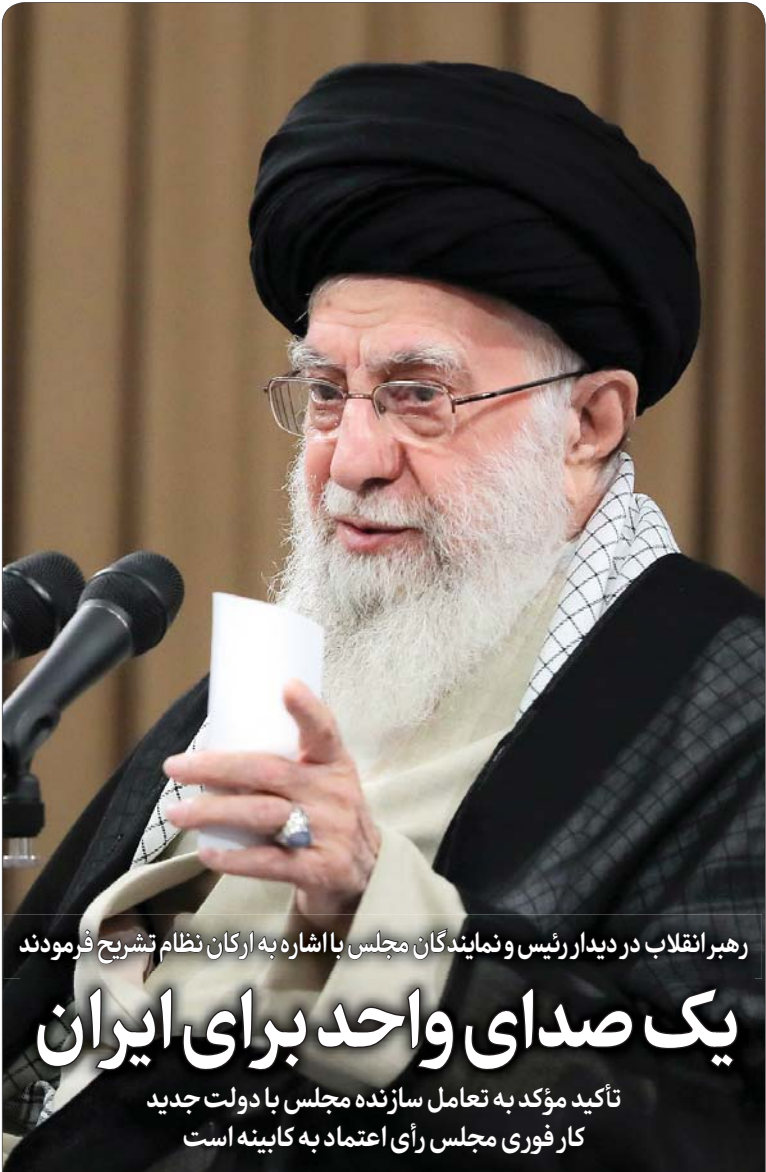
برای مقابله با آتش‌سوزی جنگل‌ها باید فکری کرد

احسان هوشمند

در سال‌های اخیر آتش‌سوزی گسترده جنگل‌ها و مراتع یکی از تهدیدات جدی محیط زیست کشور است. متأسفانه در سال‌های گذشته ایران ما شاهد روند نگران‌کننده تخریب مراتع و جنگل‌ها ازجمله به واسطه گسترش آتش‌سوزی در جنگل‌ها و مراتع کشور است. مروری بر اخبار ماه‌های اخیر نشان می‌دهد بخش بزرگی از جغرافیای کشور شاهد آتش‌سوزی مراتع و جنگل‌ها بوده است. آتش‌سوزی‌های امسال در بسیاری از استان‌های زاگرس‌نشین و نیز در بخش‌هایی از مناطق کوهستانی البرز و حتی مناطق مرکزی کشور روی داده است. به گونه‌ای که از ابتدای سال جاری گزارش‌هایی مبنی بر آتش‌سوزی مراتع و جنگل‌ها از شمال تا جنوب کشور ازجمله در استان‌های کردستان، کرمانشاه، همدان، ایلام، خوزستان، فارس، قزوین، کهگیلویه‌وبویرواحمد، آذربایجان شرقی، خراسان شمالی، سمنان، اصفهان، مرکزی، کرمان، سیستان‌وبلوچستان و دیگر نقاط کشور ثبت شده است. حجم وسیعی از جنگل‌ها و مراتع کشور نیز ممکن است در ماه‌های آینده با آتش‌سوزی درگیر شوند. بررسی‌های موجود نشان می‌دهد بیش از ۹۰ درصد از آتش‌سوزی جنگل‌ها و مراتع در استان‌های زاگرس‌نشین روی می‌دهد. مختصات اقلیمی و کوهستانی‌بودن و وجود دره‌ها و شیب‌های تند در مناطق کوهستانی کار مقابله با آتش‌سوزی را دشوار می‌کند و در نتیجه میزان خسارات واردشده به جنگل‌ها و مراتع افزایش پیدا می‌کند. وزش باد، کمبود نیروی آموزش‌دیده و کمبود وسایل اطفای حریق هم موجب می‌شود تا مهار آتش‌سوزی با دشواری بیشتری روبه‌رو شود. بنا بر گزارش‌های موجود بخش بزرگی از آتش‌سوزی‌ها در مراتع و جنگل‌ها به عوامل انسانی بازمی‌گردد. آتش‌زدن کاه و کلش باقی‌مانده مزارع، بی‌دقتی گردشگران در خاموش‌کردن آتش‌های ایجادشده، اختلافات میان روستاییان و عشایر و آتش‌سوزی تعمدی، آتش‌سوزی با هدف زمین‌خواری، زغال‌گیری و درگیرکردن محیط‌بانان با آتش و قرار، جرقه واکن‌های قطار در مناطق جنگلی، نقش‌زده‌بینی بطری‌های آب و ظروف یک بار مصرف و دیگر پسماندها از جمله عوامل آتش‌سوزی در مراتع و جنگل‌های کشور است. بنا بر نظر کارشناسان این حوزه، در یکی، دو سال گذشته یکی از دلایل افزایش آتش‌سوزی‌ها پوشش گیاهی مراتع و جنگل‌های کشور است که بر اثر بارندگی‌های بسیار خوب به وجود آمده است.

شرق

این گزارش را در صفحه ۲بخبرآنلاین، یکشنبه ۲۱ تیرماه، در صفحه ۱۲مجله روزی

رهبر انقلاب در دیدار رئیس و نمایندگان مجلس با اشاره به ارکان نظام تشریح فرمودند

یک صدای واحد برای ایران

تأکید مؤکد به تعامل سازنده مجلس با دولت جدید کار فوری مجلس رأی اعتماد به کابینه است

تشکر پزشکیان از حمایت رهبرانقلاب

از دل و جان برای موفقیت ایران تلاش خواهیم کرد

۳

برگزیده‌ها

بعد از ۳ هفته تعطیلی، بهارستان با حضور رئیس‌جمهور منتخب کار خود را آغاز کرد

سلفی با مسعود

هشدار شماری از کارشناسان به دولت چهاردهم

مراقب سهم‌خواهی مدیران ناکارآمد آب باشید

پرونده اوکراین

روی میز ترامپ

گفت‌وگو با علی کریم درباره بازنگری درموضوعات مهم سبتمی ایران درماه‌های پیش‌رو

حذف پروانه ساخت، مهم‌ترین

خواسته سینماگران است

سال جهش تولید

و واردات خودروی

دست دوم؟

آنچه گذشت

بیمار آمریکایی

یادداشتی از امیر سیدین

یادداشت

کار سخت معرفی کابینه

سیدجمال‌هادیان‌طیبانی‌زواره

یکی از غیرقابل پیش‌بینی‌ترین دوره‌های انتخابات ریاست‌جمهوری طرف ۵۰ روز برگزار و برخلاف تمامی محاسبات و نظرسنجی‌ها، گزینه‌ای کمتر محتمل پیروز شد. البته این پیروزی آسان به دست نیامد. بسیاری از مردم از وضعیت موجود و حوادث سال‌های اخیر شاکی بودند و تمایلی به شرکت در انتخابات نداشتند؛ کم‌اینکه دو انتخابات قبلی نیز با مشارکت پایینی برگزار شده بود. در این دوره شورای نگهبان به هر جهت، با تأیید تنها یک گزینه منتسب به اصلاح‌طلبان، روزنه کوچکی باز کرد. در این میان اولاً جنبه اصلاحات پس از حمایت از این گزینه با تمام عده و عده پای کار آمد. دوما بخشی از قشر ناامیدی که برای شرکت‌نکردن در انتخابات مصمم بودند، از ترس بدترشدن وضعیت، یک بار دیگر پای صندوق آمدند. سوماً شکاف در جبهه انقلاب آن‌قدر وسیع شد که نامزدهای اصلی این جبهه حاضر به کناره‌گیری به نفع یکدیگر کارزیامتیک با تمام وجود مردم را به شرکت در انتخابات تهییج کردند و این‌گونه شد که پیروزی غیرقابل پیش‌بینی با ۱۷ میلیون رأی رقم خورد. همین غیرقابل پیش‌بینی بودن و تعجیل در برگزاری انتخابات سبب شد آمادگی قبلی برای تشکیل تیم‌های تخصصی و ارزیابی افراد شایسته برای حضور در کابینه وجود نداشته باشد و رئیس‌جمهور منتخب با چالش‌گزینش کابینه، اعم از وزرا، معاونان، مشاوران و ده‌ها مسئولیت کلان دیگری که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم در اختیار رئیس‌جمهور است، مواجه باشد. البته این چالش سه همین‌جا ختم نمی‌شود، بلکه رئیس‌جمهور منتخب باید به شعارها و اعتقادات خویش درباره حضور اقوام، اقلیت‌ها و زنان در کابینه جامه عمل بپوشاند. این در حالی است که با سهم‌خواهی پرفشار احزاب و گروه‌های کوچک و بزرگی مواجه است که در انتخابات باری‌اش کردند و بیشتر آنها به هیچ عنوان حاضر نیستند از سهم متصور خود در تصاحب کابینه بگذرند.